

Žalobce domáhal se nepřípustnosti exekuce vedené žalovanou okresní nemocenskou pojišťovnou k vydobytí dlužných příspěvků, tvrdě, že mu nebyl doručen platební příkaz. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Napadený rozsudek není zmatečným z důvodu § 477 čís. 6 c. ř. s., neboť žalováno jest o nepřípustnost exekuce podle § 36 čís. 1 ex. ř. a k rozhodnutí o takové žalobě jsou povolány soudy. Oprávněna jest však výtka podle § 503 čís. 4 c. ř. s., neboť důvod, z něhož jest žalováno, nelze zahrnouti pod žádný z důvodů § 36 čís. 1 ex. ř. Žalováno bylo jediné z důvodu, že žalobce nedostal platební rozkazy o pojišťovacích částkách. K jiné skutečnosti nebylo lze hleděti, ježto žalobce jí nepřednesl (§ 35 třetí odstavec, § 36 druhý odstavec ex. ř.). O právním účinku uvedeného skutkového přednesu nemohly soudy vůbec uvažovati. Podle § 175 zákona čís. 221/24 a § 1 čís. 19 ex. ř. může pojistné s úroky býti vymáháno exekucí soudní na základě vykonatelného platebního výměru, k němuž nemocenská pojišťovna připojila doložku o vykonatelnosti. Soud musí povolit exekuci, byl-li se žádostí předložen platební výměr vyhovující uvedenému zákonnému předpisu, nemůže však uvažovati o tom, zda doložka vykonatelnosti odpovídá pravdě, čili nic, a to ani předurčujícím způsobem ve sporu o nepřípustnost exekuce, neboť by tím byl zmařen účel § 175 zákona čís. 221/24, t. j. vázanost soudu exekučním titulem vyhovujícím po stránce formální zákonnému předpisu. Žalobce odůvodnil sporný nárok jediné tvrzením, že platební výměry nebyly mu doručeny, což nestačí, jestliže exekuční titul, na základě kterého byla exekuce povolena, byl formálně správný. Opak toho nebyl však tvrzen, a k tomu, co nebylo předneseno, nebylo možno hleděti.

Čís. 9057.

Odpůrčí řád.

Odporovatelné jednání nelze spatřovati v tom, že dlužník sjednal pojistku ve prospěch třetí osoby, aniž v tom, že opomenul změnit pojistku (dát ji přepsati na sebe), pokud byla v jeho moci. Odporovatelným mohlo býti jen placení premií.

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Rv I 41/29.)

Žalobce vymohl si proti Janu Č-ovi rozsudek na zaplacení peněžité pohledávky, exekuce však zůstala bezvýslednou. Po smrti Jana Č-a se zjistilo, že Č. nezanechal jmění, že však byl pojištěn na život ve prospěch své manželky Boženy Č-ové, již pak bylo pojišťovnou vyplaceno 13.000 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Boženě Č-ové zaplacení ve výši peníze dluhovaného mu Janem Č-em a odůvodňoval žalobu tím, že uzavření pojistky Janem Č-em ve prospěch žalované bylo

odporovatelným. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalobce tvrdil v žalobě, že uzavření pojistky Janem Č-em ve prospěch žalované jest odporovatelným, a i v odvolání tvrdí, že neodporuje placení premií, nýbrž právnímu jednání, kterým pojistka byla odňata zásahu věřitele, a uplatňuje odpor jednak podle § 2 čís. 3, jednak podle § 3 čís. 1 odp. ř. Prvý soudce uznal, že životní pojištění Janem Č-em ve prospěch jeho manželky uzavřené není odporovatelným, a s názorem tím i soud odvolací se stotožňuje. Z pojistky uzavřené manželem žalované nabyla manželka, jde o smlouvu ve prospěch třetího, pro kterou může býti uplatněn odpůřčí důvod proti žalované jako osobě třetí, poněvadž se ze smlouvy stala přímo oprávněnou, ale předmětem odporovatelnosti může býti podle § 13 odp. ř. jen to, co na základě smlouvy bylo ze jmění Jana Č-a poskytnuto bezplatně žalované jako třetí osobě. Již vzhledem k tomu není o sobě odporovatelným uzavření životní pojistky ve prospěch žalované, aniž, že se Jan Č. za svého života nepostaral o to, by pojistka nevyšla jeho úmrtím z jeho jmění. Pouhým uzavřením pojistky nebyli věřitelé Jana Č-a zkráceni, nenastalo poškození jeho věřitelů, jednání to není jednáním ve smyslu § 2 čís. 3 odp. ř., poněvadž se nedotklo jmění Jana Č-a, a nejde ani o bezplatné opatření podle § 3 čís. 1 odp. ř., neboť ze svého jmění Jan Č. nic neposkytoval a vyplacení pojistky se stalo nikoliv jím, nýbrž pojišťovací společností. Odporovati bylo by lze jen zaplacení premií, pokud se tak dělo ze jmění Jana Č-a a pokud by zde byly další podmínky odporovatelnosti. Než v tomto směru žalobce tomu neodporuje a výslovně udává, že placení premií neodporuje. Tím, že pojistka byla uzavřena ve prospěch žalované a že se Jan Č. nepostaral o to, by pojistka jeho úmrtím z jeho jmění nevyšla, nenastalo zkrácení jeho věřitelů, poněvadž zákon takové smlouvy připouští a kromě toho pojišťovací suma vyplacena byla pojišťovnou, nikoli ze jmění Jana Č-a, takže uzavřením pojišťovací smlouvy věřitelé nijak nebyli zkráceni, ježto na pojišťovací sumu nikdy by nároku za života Jana Č-a neměli a jeho úmrtím stala se jediné oprávněnou žalovaná na základě platné smlouvy, již nelze odporovati.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní posoudil odvolací soud věc správně a postačí v podstatě poukaz na důvody napadeného rozsudku. Ježto žaloba nebyla oprávněna již skutkovým přednesem, což i nynější vývody dovolatelovy jen potvrzují, nebylo třeba uvažovati o formální úplnosti žalobní prosby. Dovolatel sám poukazuje na § 13 odpůřčího řádu, podle něhož může požadovati jen to, co ušlo odporovatelným jednáním ze jmění dlužníkovy nebo čeho z něho bylo se zřeknuto. To se nestalo ani sjednáním pojistky ve prospěch žalované, ani tím, že předlužený Jan Č. opomenul změnití pojistku, pokud byla v jeho moci. Sjednání pojistky bylo právním jednáním týkajícím se jmění dlužníkovy jen potud, pokud se jím pojištník zavázal k placení premií. Odporovatelným mohlo býti jen placení

premií, neboť teprve jím mohlo něco ujíti ze jmění dlužníkovy. Tomuto placení žalobce neodporuje. Tím, že sjednáním pojistky vzešel jen pojištěným nárok na pojištěnou částku, neušlo nic věřitelům pojistníkovým, neboť nárok ten byl závislým na placení premií. Nemůžeť ani zadluženým osobám býti bráněno, by nezajistily pojišťovací smlouvou třetímu majetkové výhody, ježto výhody ty neposkytuje pojistník, nýbrž pojišťovna. Tato činí tak ovšem za premie, a proto jedině placení premií jest odporovatelným. Není opomenutím ve smyslu § 7 odpůřč. ř., nedal-li Jan Č. přepsati pojistku na své jméno. Ani předlužený dlužník nemá zákonné povinnosti, by se dal pojistiti na život jen proto, by dostalo se po jeho smrti věřitelům pojištěné částky, a nelze mluvit o opomenutí, když neučiní tak dodatně změnou pojistky. Dovolatel správně uvedl jen důsledek, k němuž bylo by došlo změnou pojistky, t. j. že pojištěná suma byla by se stala pozůstalostním jměním. Žalobce však netvrdí, že by suma ta byla stačila k úplnému zaplacení všech dluhů, a je proto pochybné, zda by se bylo žalobci dostalo celé zažalované částky a nejen poměrného jejího dílu. Z přednesu žalobce jest však usouditi, že pojištěná částka nebyla pojata do pozůstalosti, což stalo se zajisté podle usnesení pozůstalostního soudu, takže žalobce domáhá se touto žalobou jen změny tohoto opatření pozůstalostního soudu. Jan Č. neměl vůbec nároku na pojištěnou sumu, nýbrž nárok ten vzešel pojišťovací smlouvou přímo pojištěným osobám, jimž byla pojištěná suma po jeho smrti přímo vyplacena. Nárok ten přísluší jim již od sjednání smlouvy pojišťovací. Ze jmění Jana Č-a mohly ujíti jen premie, ježto jen tyto mohly býti bezplatným věnováním podle § 3 čís. 2 anebo jednáním zkracujícím věřitele podle § 2 čís. 3 odpůřč. ř. Jan Č. zavázal se jen k placení premií, nikoli pojištěné sumy.

Čís. 9058.

Vymáhající věřitel, jenž nechal vejíti příklep v moc práva, nemůže se s poukazem na porušení předpisů § 71, druhý odstavec, a § 179 ex. ř. domáhati žalobou na vydražitele toho, by byla prohlášena neplatnou dražba i příklep na bezelstného vydražitele, tím méně, by byl vydražitel uznán povinným vrátiti vydražené věci jich bývalému vlastníku.

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Rv II 308/29.)

K vydobytí peněžité pohledávky žalobkyně byly movitosti dlužníkovy exekučně zabaveny a prodány. Movitosti vydražila žalovaná. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně proti žalované, by bylo zjištěno, že soudní prodej věcí jest neplatný, že žalovaná nenabyla na vydražených věcech vlastnického práva a že jest povinna vrátiti vydražené věci jejich dřívějšímu majiteli. Žalobní nárok opírala žalobkyně o to, že se při dražbě sběhly formální poklesky, následkem čehož bylo za vydražené věci velmi málo vytěženo. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: § 367 obč. zák. chrání beze-